МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра банківської справи

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
за магістерською програмою професійного спрямування
«Управління діяльністю банків на фінансовому ринку»

на тему: **Управління фінансовою стійкістю банківських установ**

Виконавець: студентка 6 курсу, групи 63
спеціальності 72 «Фінанси, банківська
справа та страхування»,
спеціалізації «Банківська справа»
ТИЩЕНКО М.О.

Науковий керівник: к.е.н., ст. викл.
СЕРГЄЄВА О.С

ОДЕСА - 2018 року

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Забезпечення фінансової стійкості банків — це необхідна умова ефективного функціонування економіки України. Але банк, як комерційне підприємство, зацікавлений у найбільш прибутковому вкладенні наявних грошових ресурсів. Прагнення до максимізації прибутків зумовлює вкладення коштів в операції, що мають підвищений ступінь ризику. Отже, банк, здійснюючи певні операції, може зазнати ризику втрат та банкрутства. Класичне поняття про банківську систему випливає з трьох існуючих головних критеріїв: ліквідність, рентабельність та безпечність. Ці критерії необхідно враховувати банкам при вивченні проблеми ризику.

Фундаментальні основи в підходах до визначення універсального показника фінансової стійкості та методів її забезпечення в управлінні банківськими процесами закладено такими вченими, як: О. Д. Вовчак, О. В. Дзюблюк, Ж. М. Довгань, О. Д. Заруба, А. М. Мороз, М. І. Савлук, В. В. Вітлінський, В. П. Пантелєєв та С. П. Халява, Н. М. Шелудько, Л. А. Клюско, С. А. Святко, Є.В.Склеповий, Л. Ю. Петриченко, Р. І. Шіллер, В. М. Кочетков, Л. П. Бєлих, М. З. Бора, В. В. Іванова, С. І. Кумок, Ю. С. Маслєнченкова, Г. С. Панової, Л. С. Сахарової, О. Б. Ширінської, Г. Г. Фетисова, Е. Дж. Долан, Р. Дж. Кемпбелл, Р. Л. Міллер, П. С. Роуз, Дж. Ф. Сінкі, Дж. К. Ван Хорн.

Мета і завдання дипломної роботи. Метою дипломної роботи є розвиток науково-методичних засад та розробка практичних рекомендацій щодо управління фінансовою стійкістю банківських установ залежно від проведеної макропруденційної політики в країні та наявних фінансових результатів банків у попередніх звітних періодах. Завдання визначити сутність таких понять як фінансова стійкість, фінансова стабільність , ліквідність, надійність; дослідити інструментарій аналізу та оцінки фінансової стійкості банківської установи; провести аналіз банку ПАТ

“Приватбанк” за період 2014-2018 рр.; визначити рівень фінансової стійкості банківської системи України та окремо банку ПАТ “Приватбанк”.

Об'єкт дослідження це фінансова діяльність ПАТ «Приватбанк».

Предмет дослідження – особливості фінансової стійкості банку та шляхи її забезпечення.

Інформаційною базою дослідження послужили теоретичні положення економічної науки, численні праці українських та зарубіжних учених із питань управління фінансовою стійкістю сучасного банку, а також ПАТ “Приватбанк”, закони України та інші нормативно-правові акти. Основні положення роботи, висновки та пропозиції базуються на використанні та узагальненні даних Державного комітету статистики України, матеріалів Національного банку України та інших банків, даних періодичних видань та Інтернет-ресурсів.

Практична цінність результатів дослідження полягає в розробці методичних рекомендацій щодо удосконалення методів управління фінансовою стійкістю сучасного банка.

Методи дослідження: теоретичне узагальнення, порівняння та систематизація (при дослідженні сутності понять «стійкість», «фінансова стійкість», «фінансова стійкість банківської системи»; визначенні підходів до тлумачення основних визначень та методів оцінки фінансової стійкості банківських установ); спостереження (під час дослідження стану банківської системи України та рівня фінансової стійкості в ній); порівняння (у процесі виявлення спільних і відмінних рис методик оцінки фінансової стійкості банку); системного аналізу (при визначенні елементів фінансової стійкості та механізму управління фінансовою стійкістю банку); формалізації та економіко-математичного моделювання (у процесі розробки регресійної моделі залежності фінансової стійкості від основних факторів впливу на її рівень).

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «Теоретичні засади управління фінансовою стійкістю комерційного банку» було досліджено, що фінансова стійкість банку - це динамічна інтегральна характеристика спроможності банку як системи трансформування ресурсів та ризиків повноцінно виконувати свої функції з урахуванням наявного балансу економічних інтересів, витримуючи вплив факторів зовнішнього і внутрішнього середовища.

Зазначено основну відмінність фінансової стійкості від надійності, котра в свою чергу є більш широким поняттям і включає такі категорії як стійкість – здатність зберігати внутрішній стан, стабільний розвиток, який характеризує банк як фінансову установу та грошово-кредитний інститут у цілому та стабільність – як здатність банк до постійного динамічного розвитку.

Визначено, що статистика індикаторів фінансової стійкості є новим напрямом економічної статистики, що враховує сукупний вплив різних факторів і заповнює прогалину між макроекономічною статистикою і мікропруденційними даними. Індикатори фінансової стійкості розраховуються і поширюються для використання в макропруденційному аналізі. Такий аналіз містить оцінку та контроль за сильними сторонами та вразливими місцями фінансових систем з метою підвищення фінансової стійкості, зокрема зниження імовірності краху фінансової системи.

Також, слід зауважити, що для підтримки та прогнозування стабільності банківської установи необхідно мати інформацію про конкретні фактори та їх складові, що безпосередньо впливають та можуть похитнути цю стабільність. Адже підтримка банком належного рівня фінансової стійкості дає змогу конкурувати йому на сучасному кредитному ринку та забезпечити високу ефективність та ліквідність. Проте це досить нелегка

ціль для менеджменту комерційних банків коли сучасний стан українського фінансового ринку та банківської системи перебуває в дестабілізуючих умовах та перехідному стані. І на злагодженість та успішність комерційних банків негативно впливають досить сильні зовнішні та внутрішні фактори.

У другому розділі «Аналіз управління фінансовою стійкістю в банківських установах України » на прикладі банку ПАТ "Приватбанк" було проаналізовано рівень ефективності банківської діяльності банку, рівень ліквідності банку та рівень фінансової стійкості банку. ПАТ "Приватбанк" згідно з результатами проведеного аналізу тимчасово переживає тяжкі часи реформування, адже з моменту привласнення банку державою, усі фінансові показники зазнали падіння, що значно відрізняється від результатів банку за попередні періоди. Спостерігається переорганізуваня активів банку, відбулося зниження кредитного портфелю на 30% у бік інвестиційного портфеля банку. Також банк ПАТ "Приватбанк" став абсолютно незалежний від інших банків у поєднанні зі зменшенням резервних фондів. Незважаючи на це банку має досить великі борги в НБУ, результатом котрих став збиток банку протягом останніх двох років

Також було проаналізовано сучасний стан банківської системи України, а саме шляхом розрахунку індикаторів оцінки фінансової стійкості банківської системи. Згідно отриманих результатів станом на 01.01. 2018 рік регулятивний капітал банківської системи склав 118 081 млн. грн так і не досягнувши рівня 01.01.2014 року, хоча норматив достатності регулятивного капіталу в системі вказує на високий рівень адекватності капіталу та склав 16,34% серед рекомендованих 10%. Нормативи ліквідності банківської системи перевищують рекомендовані значення регулятора майже в два рази, отже існує ситуація наповненості готівкових каналів обігу грошей. Виявлено помірні ризик на одного контрагенту в системі та досить низький рівень інвестування, який знижуються з кожним роком все більше.

Також був проведений регресійний аналіз фінансової стійкості банку з погляду на вплив його рівня таких факторів як : кредити та заборгованість

клієнтів, кошти фіз. осіб на вимогу та кошти фіз. осіб. Провівши регресійний аналіз ми побачили, що найбільший вплив на процентні доходи мають кошти фізичних осіб на вимогу. Саме вони впливають на стан ліквідності та платоспроможності банку, тим самим можуть протистояти дотриманню банком визначених Національним Банком України нормативів.

У третьому розділі «Напрями удосконалення управління фінансовою стійкістю банківських установ в сучасних умовах» було досліджено стан макропруденційної політики України та інших країн світу.

Визначені основні ризики фінансової стабільності сучасної банківської системи України та розглянуто основні інструменти світу для елімінування їх.

Наведено приклад нової Стратегії макропруденційної політики Україна, яка мала розголошення тільки на початку листопада. В якій вперше чітко визначено цілі сучасної української фінансової системи та етапи як цього досягнути. Обумовлені принципи за якими мусить здійснювати свою діяльність кожна фінансова установа на ринку для досягнення спільної макроекономічної цілі – належного рівня фінансової стійкості.

Також було надано рекомендації банку ПАТ “Приватбанку” щодо забезпечення фінансової стійкості банку у майбутньому періоді. Рекомендації було поділено на дві групи: перші стосуються поліпшення якості активів банку та нарощування якісної клієнтської бази, інші стосуються прибутковості та рентабельності банку ПАТ “Приватбанк”. Адже згідно проведеного аналізу у другому розділі саме наявність багато мільонних збитків вплинула на негативні значення коефіцієнтів та нормативів.

ВИСНОВКИ

Підсумовуючи проведений в роботі аналіз аналітичного та теоретичного характеру можна зробити висновки,що узагальнюють підсумки всієї роботи:

1. Проведена робота дозволила розширити існуюче уявлення про фінансову стійкість, виділити її складові, класифікувати фактори, що впливають на неї, оцінити величину її розвитку, підійти до управління нею як до системи.

2. На основі теоретичної частини та наукових робіт було досліджено поняття «фінансової стійкості», надані методи та шляхи дослідження рівня фінансової стійкості банківських установ.

3. У роботі були виділені основні фактори, які впливають на фінансову стійкість, в тому числі і фінансові показники комерційних банків. Були розглянуті банківські рейтинги НБУ, як одні з основних показників рівня фінансової стійкості.

4. Виявлено слабкі та сильні сторони методів оцінки рівня фінансової стійкості банків світу.

5. Проведено дослідження та аналіз на основі даних наданих Національним банком України, визначено місце і роль банку ПАТ “Приватбанк” у банківській системи України.

6. Проведено порівняльний аналіз сучасних макропруденційних політик світу.

7. Розроблені пропозиції підвищення рівня фінансової стійкості банку ПАТ “Приватбанк” з огляду на проведений аналіз фінансових результатів банку та місця банку в сучасній банківській системі.